

Titulació	Tipus	Curs
2500259 Ciència política i gestió pública	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Alfredo Ramirez Nardiz

Correu electrònic: alfredo.ramirez@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Prerequisits

Els estudiants han de tenir una formació bàsica en ciències socials. Atès que no han estudiat mai cap matèria jurídica, i es tracta d'una assignatura introductòria al Dret Públic, no es requereixen coneixements jurídics previs.

Consideracions prèvies

Aquest curs s'ha modificat el Pla Docent traslladant la docència al Segon Curs. Per aquest motiu durant aquest any 2024-2025 es planteja la docència a través de tutories amb aquells alumnes que no hagin superat l'assignatura en els cursos anteriors.

Objectius

El contingut del curs versarà sobre els coneixements bàsics dels conceptes jurídics i l'organització constitucional de l'Estat. Un aspecte nuclear serà el concepte d'Estat de Dret com a garantia dels drets i llibertats. Aquesta assignatura ha de servir de base per al desenvolupament posterior de les assignatures de Dret Constitucional, Dret Administratiu i Dret Internacional Públic.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
2. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
3. Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.

Continguts

PROGRAMA FONAMENTS DE DRET PÚBLIC

TEMA 1. Dret i Estat

- 1.1.- Concepte i funcions del Dret
- 1.2.- Dret, moral i usos socials. Dret i justícia.
- 1.3.- Legalitat i legitimitat: Validesa, vigència, aplicabilitat, eficàcia
- 1.4.- Estat i Dret
- 1.5.- Conceptes jurídics des d'una perspectiva de gènere.

TEMA 2. L'ordenament jurídic

- 2.1.- L'ordenament com a sistema de normes.
- 2.2.- Els grans sistemes jurídics: *common law* i *civil law*.
- 2.3.- Criteris de relacions entre normes i sistemes normatius.
- 2.4.- Les fonts del dret: les normes (tipus de normes), els costums, els principis generals del dret, la jurisprudència.
- 2.5.- Les branques del Dret. El Dret Públic

TEMA 3. La Constitució i el constitucionalisme

- 3.1.- Fonaments teòrics i evolució del constitucionalisme
- 3.2.- Evolució històrica del constitucionalisme
- 3.3.- Conceptes de Constitució
- 3.4.- La Constitució espanyola de 1978

TEMA 4. Les garanties de la Constitució

- 4.1.- La defensa de la Constitució: control de constitucionalitat i reforma de la Constitució.

4.2.- La justícia constitucional. Els models històrics de justícia constitucional: el sistema americà i el sistema europeu

4.3.- La justícia constitucional a l'ordenament espanyol: el Tribunal Constitucional

4.4.- Els processos de control de constitucionalitat: el recurs i la qüestió d'inconstitucionalitat

4.5.- La reforma de la Constitució espanyola de 1978

TEMA 5. La forma d'Estat: l'Estat social i democràtic de dret

5.1.- L'estat de dret: concepte i manifestacions

5.2.- L'estat democràtic i els conceptes de democràcia i representació. Plasmació a la Constitució espanyola.

5.3.- L'estat social. La Constitució econòmica. Eficàcia normativa i estat social.

TEMA 6. La Llei i el Reglament

6.1.- Concepte de Llei.

6.2.- El procediment legislatiu Tipus de Llei

6.3.- Les normes amb rang de llei: els decrets-lleis i els decrets legislatius

6.4.- Concepte i classes de Reglament

6.5.- Relacions amb la llei: el control de legalitat dels Reglaments.

TEMA 7. L'Estat de les Autonomies

7.1.- El principi autonòmic i l'estructura de l'ordenament.

7.2.- Els Estatuts d'Autonomia.

7.3.- Les lleis de l'Article 150 de la Constitució.

7.4.- La potestat normativa dels òrgans de les Comunitats Autònomes.

TEMA 8. Dret Internacional i Dret comunitari

8.1.- Les fonts del Dret Internacional.

8.2.- Els Tractats Internacionals. La integració del Dret Internacional a l'ordenament jurídic intern.

8.3.- Unió Europea i Dret Comunitari. Efectes del dret comunitari a l'ordenament jurídic espanyol.

TEMA 9. Els drets fonamentals (I)

9.1.- Drets humans i drets fonamentals

9.2.- La configuració dels drets fonamentals en la Constitució espanyola de 1978

9.3.- Eficàcia, titularitat i exercici dels Drets fonamentals

9.4.- Les garanties dels drets fonamentals

9.5.- El dret a la tutela judicial efectiva

TEMA 10. Els drets fonamentals (II)

10.1.- El principi d'igualtat. Dret a no ser objecte de discriminació per raó de sexe.

10.2.- Principals drets d'àmbit personal: vida, llibertat personal, pensament, intimitat

10.3.- Principals drets de l'esfera pública: llibertat d'expressió i informació; el dret de reunió, associació i sindicació; el dret de participació en els afers públics.

10.4.- Principals drets econòmics, socials i culturals: propietat, vaga i educació. Els principis rectors de la política social i econòmica.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Tutories	66	2,64	1, 3, 5, 4, 6, 2
Tipus: Autònomes			
Activitats autònomes	76	3,04	1, 3, 5, 4, 6, 2

Metodologia

El procés d'aprenentatge es centra en el treball que ha de fer l'estudiant, la missió del professorat consisteix en ajudar-lo en aquesta tasca a través del subministrament de la informació i mostrant-li les tècniques i les fonts d'on obtenir-ho.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es base en les següents activitats:

1. Tutories: Els estudiants assoleixen a través de la transmissió de coneixements del professor les bases conceptuals de la matèria i es consolida el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.
2. Activitats autònomes: Es tracta d'activitats on l'estudiant s'organitza el temps i l'esforç de manera autònoma ja sigui de manera individual o grupal .

2.1. Estudi de l'assignatura.

2.2. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran entregades i analitzades. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions, crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

2.3. Busca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics, complementar les qüestions teòriques.

2.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc.

La metodologia docent i l'avaluació podran experimentar alguna modificació en funció de les circumstàncies i en especial de les restriccions a la presencialitat que estableixin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe dins del calendari establert pel centre o per la titulació perquè l'alumnat empleni les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura o el mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	50%	2	0,08	1, 3, 5, 4, 6, 2
Treballs i casos pràctics	50%	6	0,24	1, 3, 5, 4, 6, 2

Les competències d'aquestes matèries podran ser avaluades mitjançant: (1) exàmens; (2) Elaboració de treballs, la presentació dels quals podrà ser oral o per escrit a criteri del professor, i la resolució de casos pràctics.

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

La realització de treballs o casos pràctics (i la possible presentació oral) tindran un pes global del 50%.

Les proves escrites de tipus examen tindran un pes global del 50%. Entre elles, es farà un examen final de tota l'assignatura per comprovar l'adquisició global de les competències, habilitats i coneixements. Podrà haver-hi exàmens parcials.

El professor coordinador de cada grup a l'inici del curs presentarà el cronograma de les activitats docents i pràctiques, i concretarà el sistema d'avaluació continuada i fixarà el percentatge assignat a cada una de les activitats seleccionades, també el sistema de revaluació de les activitats suspeses. La revaluació només podrà realitzar-se si l'alumne ha seguit l'avaluació continuada. Aquestes indicacions seran exposades en el campus virtual /Moodle.

Un alumne que copia o intenti copiar en un examen tindrà un 0 en l'examen. Un alumne que presenti una pràctica en la que s'hagi produït un plagi obtindrà un 0 i rebrà una advertència. En cas de reiteració de la conducta, l'alumne suspendrà l'assignatura.

Avaluació única: consistirà en un examen teòric amb un valor del 50% de la nota, la resolució d'un cas pràctic amb un valor del 25% de la nota i la presentació i, en el seu cas, defensa oral d'un treball, amb un valor del 25% de la nota.

Bibliografia

A) Bibliografia de l'assignatura

- FOSSAS, Enric. PÉREZ FRANCESCH, Joan Lluís. Lliçons de Dret Constitucional, Barcelona: Proa
- LATORRE, Angel. Introducción al Derecho. 1992. Madrid: Ariel. Madrid.
- LÓPEZ GUERRA, Luís. 1994. Introducción al Derecho Constitucional, València: Tirant Lo Blanch.

- GARRORENA MORALES, Angel. Derecho Constitucional. Madrid. Centro Estudios Políticos y Constitucionales

- MOLAS BATLLORI, Isidre. 2004. Derecho Constitucional. Madrid: Tecnos.

- RODRIGUEZ RUIZ, Blanca. 2017. Género y Constitución, Mujeres y Varones en el Orden Constitucional Español, Lisboa: Editorial Juruá.

B) Manuals de referència

- APARICIO PÉREZ, Miguel.A. (dir.) i BARCELO, Mercè. (coord). Manual de Derecho Constitucional, Atelier, Barcelona.

- BALAGUER CALLEJÓN, Francisco (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols., Tecnos. Madrid.

- LOPEZ GUERRA, Luis (y otros) Derecho Constitucional, 2 vols. Tirant lo Blanc, Valencia.- PÉREZ ROYO, Javier Curso de Derecho Constitucional, Marcial Pons, Madrid.

C) Obres de consulta

- ARAGÓN REYES, M. (ed.) Temas básicos de Derecho Constitucional, Civitas, Madrid

- Enciclopedia Jurídica básica, Civitas, 1994

- Enciclopedia Jurídica española, Seix

- Diccionario del sistema jurídico español, Akal, 1984

-

D) Comentaris a la Constitució

- CASAS BAAMONDE, María Emilia- RODRIGUEZ-PIÑERO, Miguel, Comentarios a la Constitución, Wolkers Kluwer, 2008

- GARRIDO FALLA, Fernando (dir.) Comentarios a la Constitución. Civitas, Madrid.

- ALZAGA VILLAAMIL, Oscar Comentarios a la Constitución Española Edersa, Madrid.

E) Textos legals

- CARRERAS SERRA, Francesc- GAVARA, Juan Carlos Leyes políticas, Aranzadi, Pamplona. - ALBERTÍ, Enoch- GONZALEZ, Markus Leyes políticas del Estado, Civitas, Madrid.

F) Enllaços Web

-<http://www.vlex.com>

-<http://www.todoelderecho.com>

-<http://www.noticias.juridicas.com>

-<http://www.congreso.es> (portal de la Constitución)

-<http://www.europa.eu>

G) Obres monogràfiques a llegir per ser avaluades (s'indicarà a cada grup quina monografia cal llegir).

- FIORAVANTI, Maurizio: Los derechos fundamentales: apuntes de historia de las constituciones. Trotta 1998

Programari

No cal cap programari especial per tal de seguir aquesta assignatura

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	51	Català	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català	primer quadrimestre	tarda